

TRENDY A AKTUALITY Z HOSPODÁRSKEHO SVETA 2/2022

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKYCH ZÁLEŽITOSTÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vážené kolegyne, vážení kolegovia,

hospodárstvo EÚ sa podľa výkonného podpredsedu EK Valdisa Dombrovskisa vracia do formy, ktorú stratilo počas vrcholiacej krízy, a to vďaka úspešnému očkovaniu a koordinovanej podpore hospodárskej politiky. Nezamestnanosť dosahuje rekordne nízku úroveň. Keďže pandémia stále trvá, našou výzvou je udržať obnovu na dobrej ceste. Výrazný rast inflácie a cien energií spolu s výpadkami v dodávateľských reťazcoch a na trhu práce brzdia tempo rastu. Základné faktory zostávajú v EÚ silné a ešte viac sa posilnia, keď krajiny začnú v plnej miere realizovať svoje plány obnovy a odolnosti.

Najnovšia hospodárska prognóza EK predpokladá, že hospodárstvo EÚ po výraznej expanzii o 5,3 % v roku 2021 porastie v roku 2022 o 4,0 % a v roku 2023 o 2,8 %. Rast sa očakáva aj v eurozóne, a to s tempom 4,0 % v roku 2022 a s miernejším tempom 2,7 % v roku 2023. EÚ ako celok dosiahla v treťom štvrťroku 2021 úroveň HDP spred pandémie, pričom podľa prognózy by do konca roka 2022 mali tento míľnik dosiahnuť aj všetky členské štáty.

Šéfka ECB predpokladá, že rast cien sa počas tohto roka spomalí, ale dlhodobo sa udrží na vyšších hodnotách. Nedávne zvýšenie cien je podľa nej väčšinou spôsobené vyššími nákladmi na energie a potraviny. S odkazom na napätie medzi Ukrajinou a Ruskom uviedla, že nad Európou visia geopolitické mračná, ktoré by mohli pokaziť výhľad rastu.

Výroky osobností hospodárskeho sveta

„Európske hospodárstvo schladili počas tejto zimy viaceré nepriaznivé vplyvy: rýchle šírenie omikronu, ďalší nárast inflácie poháňaný prudkým rastom cien energií a pretrvávajúce výpadky v dodávateľských reťazcoch. Keďže tieto vplyvy majú postupne doznievať, predpokladáme, že rast naberie na sile už počas tejto jari. Silný tlak na ceny pretrvá pravdepodobne až do leta a po ňom sa počíta s poklesom inflácie, keď sa rast cien energií zmierni a výpadky v dodávkach upravia. Neistota a riziká sú však naďalej vysoké.“ Paolo Gentiloni, komisár pre hospodárstvo.

Prezidentka ECB Christine Lagardeová priznala, že inflácia v eurozóne je vyššia, než sa očakávalo: „V porovnaní s našimi decembrovými odhadmi sú riziká pre výhľad inflácie naklonené smerom nahor, najmä v blízkej budúcnosti““ vyhlásila Lagardeová.

Ministerka financií USA Janet Yellenová: Ak budú uvalené sankcie, "samozrejme, chceme, aby najväčšie náklady niesli Rusko. Uvedomujeme si však, že sankcie budú mať nejaký globálny dopad". Pripustila obavy z „potenciálnych vplyvov na energetické trhy vzhľadom na dôležitosť úlohy Ruska ako dodávateľa ropy na svetový trh a zemného plynu do Európy.“

Zopár zaujímavých údajov a informácií

- Inflácia v krajinách OECD vzrástla za 12 mesiacov do decembra 2021 na 6,6 % - najvyššia úroveň od júla 1991. Hlavným faktorom je rast cien energií (o 25,6%) a potravín (o 6,8%). Skokovo sa zvýšila inflácia v Turecku (na 36,1 %).
- Inflácia v USA podľa januárových údajov medziročne vzrástla o 7,5% a dosiahla 40-ročné maximum. Ceny stúpali hlavne v dôsledku silného dopytu spotrebiteľov a pretrvávajúcich obmedzení na strane ponuky spôsobených pandémiou. Podľa WSJ sa tak zvyšuje predpoklad, že FED zrýchli sériu opatrení na zvýšenie úrokovej sadzby s cieľom spomaliť rast cien a ochladiť ekonomiku.
- Nemecké združenie automobilového priemyslu (VDA) počíta v roku 2022 s cca 2,8 mil. registráciami nových áut na trhu DE, čo je o 7% viac ako v roku 2021. Podľa prezidentky VDA H. Müller ide však stále o výrazne nižší odbyt, ako pred pandémiou, keď počet registrácií nových áut presahoval 3 milióny. S cieľom udržať líderstvo v automobilovom priemysle apeluje H. Müller na promptné rozšírenie výroby batérií a polovodičov v Nemecku a Európe.
- Nedostatok surovín brzdí priemyselnú výrobu v Nemecku. Podľa prieskumu mníchovského inštitútu Ifo disponujú DE firmy výrazným počtom nezrealizovaných objednávok, ktorých výroba sa odhaduje na 4,5 mesiaca. Naakumulovanie objednávok spôsobené nedostatkom surovín v ostatných mesiacoch predĺžilo výrobu napr. v automobilovom priemysle na 8 mesiacov, v strojárskom priemysle na 6 mesiacov a v odvetví zariadení na spracovanie dát na 5 mesiacov.
- Holandsko neočakávane dosiahlo klimatický cieľ stanovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu z roku 2019 (známy ako tzv. Urgenda Climate Case) Neočakávalo sa, že krajina cieľ dosiahne, no v dôsledku koronavírusovej krízy prudko klesli emisie z dopravy vďaka mnohým ľuďom pracujúcim z domu. Tým pádom NL vyprodukovalo o 25,5 % menej skleníkových plynov ako v roku 1990.
- Spoločnosť Future Health Pharma GmBh predložila švajčiarskemu Swissmedicu žiadosť o povolenie uvedenia prvej proteínovej vakcíny Nuvaxovid od Novavaxu.
- Švédsko bude čeliť medzinárodnej arbitráži zo strany Huawei. Spoločnosť Huawei, vylúčená z pozície možného dodávateľa zariadení pre vývoj 5G siete v SE ešte v roku 2021, by mala požadovať náhradu škody najmenej 5,2 mld. SEK (cca 0,5 mld. EUR) za počiatočné straty za obdobie 2021-2025. Podľa medializovaných informácií by mohla požiadavka dosiahnuť až 25 – 30 mld. SEK (cca 2,39 mld. – 2,86 mld. EUR).
- Austrália sa plánuje pripojiť k rokovaniam WTO o obchodných sporoch medzi Čínou a EÚ. Austrália má, rovnako ako EÚ, otvorené obchodné spory vo WTO, ktoré začali po zhoršení ich vzájomných vzťahov po tom, čo Canberra v roku 2018 zakázala Huawei zapojenie do príprav na spustenie jej 5G siete alebo tiež vyzvala na nezávislé vyšetrovanie pôvodu COVID-19. Austrália taktiež podala v rámci WTO za posledných 18 mesiacov dve sťažnosti na clá, ktoré CN uvalila na dovoz vína a jačmeňa z AU.
- Indonézia prezbrojuje pod značkou „Made in France“. Okrem potvrdeného kontraktu na 42 lietadiel Rafale F3R prejavilo námorníctvo aj záujem o 2 ponorky typu Scorpene. Po „kauze“ AUKUS by takýto návrat do Indo-Pacifiku bol pre potupenú FR skupinu Naval Group priam vykúpením. Naval Group bude teraz musieť pred ID námorníctvom obhájiť svoje know-how a výkonnosť ponorky.
- Indický oceliarsky priemysel zaznamenal za rok 2021 18% medziročný nárast produkcie. IN tak v uplynulom roku vyprodukovala viac ako 118 mil. ton ocele.

Spracoval: J. Petruška Schválil: P. Lizák, R-OGEP

Informácie v bulletine pochádzajú z verejne dostupných zdrojov

Svetové ekonomické fórum - tri faktory k odolnej obnove po pandémii

- Globálna ekonomika preukázala počas pandémie značnú odolnosť, ale história ukazuje, že skutočné zotavenie závisí od adaptability a rozhodného rozhodovania.
- Keď mnohé časti sveta očakávajú ustúpenie pandémie COVID-19, musíme sa zjednotiť okolo programu udržateľného a inkluzívneho rastu.
- Keďže je v stávke prosperujúca budúcnosť života na planéte, rozhodnutia a finančné záväzky prijaté teraz budú mať trvalý vplyv na globálne ekonomické smerovanie.

Ekonomická dynamika zostáva silná, ale štáty sa stretávajú s problémami v dodávateľských reťazcoch, dostupnosti pracovnej sily a inflácii. Reakcia na pandémiu prichádza v kontexte zhoršujúcej sa klimatickej krízy a rastúcej ekonomickej nerovnosti. Tieto výzvy nám pripomínajú, že krízy sa môžu stať predelmi v politickej stratégii. Základy budúceho rastu sa často kladú, keď spoločnosti reagujú na slabé stránky, ktoré odhalila kríza. V časoch narušenia závisí odolnosť od prispôsobivosti a rozhodnosti. Po odznení najakútnejšieho obdobia pandémie sa program odolnosti stane kľúčom k prosperite.
https://www.weforum.org/agenda/2022/02/3-keys-to-a-resilient-post-pandemic-recovery/

Geopolitické riziká v čase globálnej pandémie

Súčasné napätie v indicko-tichomorskom regióne a východnej Európe by mohlo ovplyvniť komoditné trhy v roku 2022. Geopolitické napätie v Európe a Ázii už začína zhoršovať problémy dodávateľského reťazca, ktoré pôvodne vyvolala pandémia.

Rok 2022 začal niekoľkými problémami, ktoré by mohli v nasledujúcich mesiacoch spôsobiť vážnu volatilitu pre obchodníkov. Okrem problémov s dodávateľským reťazcom a iných ekonomických narušení spôsobených pandémiou, prispelo k rastúcej neistote aj napätie v Indo-Pacifiku a východnej Európe. Komoditné trhy sú pripravené na rast cien v dôsledku vedľajších účinkov tohto napätia. Situácia v Indo-Pacifiku ovplyvňuje spor medzi Čínou a Taiwanom. Keďže Taiwan je jedným z najväčších výrobcov polovodičov, akékoľvek prerušenia by mohli spôsobiť ich nedostatok a vážne problémy s dodávateľským reťazcom pre každého, kto používa čipy.

Situácia na Ukrajine by mohla priamo ovplyvniť hlavné trhy s energiou a obilninami. Hoci Ukrajina vyrába veľmi málo energie, 90 % potrubí smerujúcich z Ruska do kontinentálnej Európy prechádza cez Ukrajinu. Podľa odhadov BBC viac ako 47 % celkovej energie dovážanej do západnej Európy prichádza z Ruska prostredníctvom týchto plynovodov. Na trhoch sa už začali prejavovať účinky opatrení, ktoré Moskva uskutočnila na kontrolu toku zemného plynu v regióne, čím náklady v súčasnosti v mnohých európskych krajinách prudko stúpajú.

Ďalšou hlavnou komoditou z regiónu, ktorá by mohla spôsobiť narušenie dodávateľského reťazca, sú obilniny. Ukrajina bola vždy známa ako obilnica Európy. Okrem zásobovania bývalých sovietskych republík, podľa posledných odhadov BBC, západná Európa dováža približne 22 % obilia z Ukrajiny. Akýkoľvek konflikt by mohol narušiť ukrajinský export a nechať Európanov hľadať pomoc v USA a Južnej Amerike. Akciové trhy aj trhy s pevným výnosom zvyčajne reagujú negatívne, keď sa globálne napätie zvýši.

Investori, ktorí sa chcú chrániť pred možnou volatilitou spôsobenou týmto geopolitickým napätím, sa môžu poobzerať po tradičných bezpečných prístavoch na zachovanie kapitálu. Zatiaľ čo aktíva, ako je bitcoin, boli považované za zabezpečenie proti inflácii, ceny akcií na kryptotrhoch v posledných rokoch sú viac v súlade s chuťou riskovať ako s bezpečnosťou. V priebehu storočí sa zlato ukázalo ako trh, na ktorý sa investori obracajú, keď sa obávajú geopolitických problémov.
https://www.cmegroup.com/openmarkets/openmarkets-roundtable/2022/Geopolitical-Risks-Amid-a-Global-Pandemic.html

Zvýšiť úrokové sadzby? Lagardová tvrdí, že teraz by to nikomu nepomohlo.
"V prípade potreby budeme konať. Ale všetky naše pohyby musia byť postupné"
Prezidentka Európskej centrálnej banky (ECB) Christine Lagardeová nepovažuje zvýšenie úrokových sadzieb za riešenie súčasných problémov inflácie. Naopak, domnieva sa, že takýto krok "nikomu nepomôže". V rozhovore pre Redaktionsnetzwerk Deutschland Lagardeová uviedla, že zvýšenie úrokových sadzieb "nevyrieši žiadny zo súčasných problémov". Okrem toho by oživenie ekonomík mohlo byť "podstatne slabšie a pracovné miesta by boli poškodené", ak by centrálna banka v súčasnosti konala týmto smerom. Dôležité je uvedomiť si zdroj nárastu cien, ktorý o viac ako 50 % súvisí s rastom cien energií – ropy, plynu a elektriny.
Vzhľadom na to, že energia do Európy sa hlavne dováža, tieto ceny budú mimo sféry vplyvu hospodárstva EÚ. Na druhej strane problémy s dodávkami, ako je nedostatok polovodičov alebo kontajnerov, ovplyvnili logistické reťazce. V tomto scenári sa Lagardová pýta: "Čo môže centrálna banka urobiť, aby to vyriešila?" Odpoveď znie: centrálna banka nemá vplyv na zníženie cien ropy, upokojenie geostrategických konfliktov alebo kontajnerovú dopravu. Poznamenáva však, že centrálna banka nečaká len na správny čas na zvýšenie úrokových sadzieb , ale už znižuje programy nákupu aktív. Pokiaľ ide o infláciu, "v nasledujúcich mesiacoch zostane relatívne vysoká. Som však presvedčená, že padne počas roka," uviedla Lagardová. A to tlačí kompromisy so Spojenými štátmi a Spojeným kráľovstvom, ktoré sú aktívnejšie pri zvyšovaní úrokových sadzieb. Podľa jej tézy je ekonomika USA prehriata, zatiaľ čo európska ekonomika je "ďaleko od toho". ECB nechce potlačiť oživenie.
Zvýšiť úrokové sadzby? Lagarde tvrdí, že teraz "by to nikomu nepomohlo" - Express (expresso.pt)

Nervozita z vysokej inflácie
V druhej polovici februára začala Wall Street aj Európa opäť panikáriť z inflačného vývoja, ktorý nevykazuje známky spomaľovania. To viedlo k rastu očakávaní na zvýšene sadzieb Fedom v tomto roku, pričom rovnaký vývoj vidno aj v prípade ECB, výsledkom čoho bol rast dlhopisových výnosov. Mínusom pre ne bolo aj rastúce geopolitické napätie okolo Ukrajiny, ktoré naopak pomáhalo rope. Komoditu však podporujú najmä fundamentálne faktory s rýchlo rastúcim dopytom pri oživovaní globálnej ekonomiky s rastúcou mobilitou a zaostávajúcou ponukou. Zlato profitovalo z rastúcej averzie voči riziku, rastu inflačných tlakov, ako aj zo slabšieho dolára. Euro sa držalo voči nemu väčšinu týždňa na silných úrovniach.
Nervozita z vysokých a konsenzus prekonávajúcich inflačných tlakov, ktoré v eurozóne dosahujú historické rekordy (5,1-percentná inflácia v januári) a v Spojených štátoch 40-ročné maximá (7,5-percentné tempo rastu cien v januári), nevykazujúcich znaky poľavovania, viedla k pokračovaniu rastu výnosov na dlhopisových trhoch, keď trhy zvyšujú očakávania sprísňovania menových politík.
Rastúce geopolitické napätie podporilo aj ropu, ktorá sa priblížila k 95-dolárovej méte v prípade WTI, pričom Brent ju už dosiahol, keď sa za týždeň posilnil takmer o tri percentá. Za rastom komodity sú však najmä fundamentálne dôvody s robustným rastom dopytu pri pokračovaní oživovania svetovej ekonomiky s rastom mobility. Na druhej strane ponuka zaostáva za týmto vývojom a v najbližšom čase bude mať OPEC a s ním spolupracujúce krajiny veľmi náročné dostatočne zvyšovať ťažbu podľa dohodnutých kvót.
Zaujímavosti akciového trhu - Svet očami J&T BANKY (jet.sk)

Pandemický program nákupu aktív vchádza do poslednej etapy

• Rada Guvernérov ECB rozhodla o ukončení čistých nákupov prostredníctvom núdzového programu nákupov aktív (PEPP) v súlade s pôvodným plánom k marcu 2022.

• PEPP splnil stanovené ciele - pomohol posunúť inflačný vývoj bližšie k cieľu ECB, podporil ekonomiku a pomohol zachovať priaznivé podmienky financovania pre firmy a domácnosti.

• Aj vládam vznikol priestor pomáhať ekonomike vďaka udržaniu nízkych nákladov financovania verejného dlhu – výnosy slovenských štátnych dlhopisov zaznamenali jeden z najväčších poklesov v rámci eurozóny po oznámení PEPP.

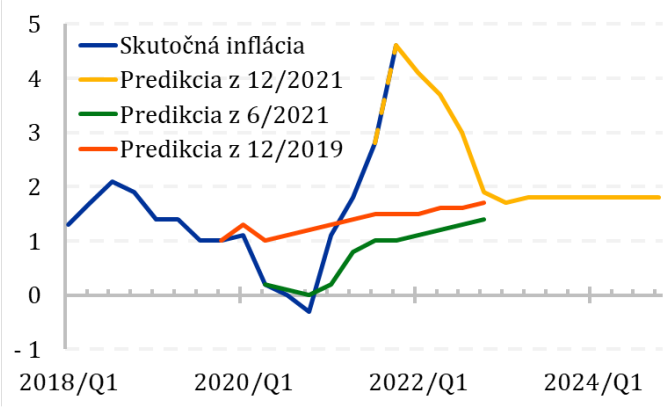
• ECB nezostala ani počas pandemickej krízy bezmocná v otázke podpory ekonomiky.

Neštandardná situácia si vyžiadala neštandardné opatrenia

Príchod pandémie na začiatku roku 2020 otriasol svetovými ekonomikami a finančnými trhmi. Pandémia bola veľkou neznámou. Bolo ťažké odhadnúť, aký dopad bude mať na ekonomiku. Obrovská miera neistoty vyvolala potrebu razantnej reakcie ekonomických politík. Včasné zaradenie Núdzového pandemického nákupu aktív (PEPP – Pandemic emergency purchase programme) medzi nástroje ECB výrazne napomohlo utlmiť obavy trhov a obmedziť výpadky ekonomickej výkonnosti eurozóny. Celková obálka nákupov v rámci tohto programu bola postupne zvyšovaná až na 1 850 miliárd EUR.

Pandémia ohrozila fungovanie menovej politiky a predstavovala značné riziko, že inflácia výraznejšie poklesne. Výrazne znížila mobilitu, zatvárali sa výrobné prevádzky, a aktivita niektorých služieb takmer úplne zamrzla. Vzrástla neistota, zvýšila sa nezamestnanosť a spotrebiteľský dopyt sa prepadol. Inflácia sa už pred krízou nachádzala výrazne pod cieľom ECB. Za týchto okolností hrozilo, že sa miera inflácie nevráti ani len na úrovne očakávané pred krízou.

Graf 1: ECB/eurosystém – predikcie inflácie HICP (%)

PEPP splnil očakávania

PEPP pomohol zmierniť dopad pandémie na ekonomickú aktivitu, podporil fungovanie mechanizmov menovej politiky a posunul výhľad inflácie bližšie k cieľu. Už v 3. štvrťroku 2021 sa ekonomická aktivita i zamestnanosť v eurozóne vrátili nad predkrízovú úroveň. Miera nezamestnanosti dosiahla v novembri 7,2% a bola len nepatrne vyššia v porovnaní s historickým minimom. Predpoveď inflácie na ďalšie roky z decembra 2021 sa posunula späť k vyšším úrovniam (graf 1). Po odznení prevažne dočasného zrýchlenia rastu cien nadväzuje očakávaný vývoj na predpandemické predpovede a je bližšie k cieľu ECB.

Zdroj: Macrobond, ECB. Frankfurtské hárky | január 2022

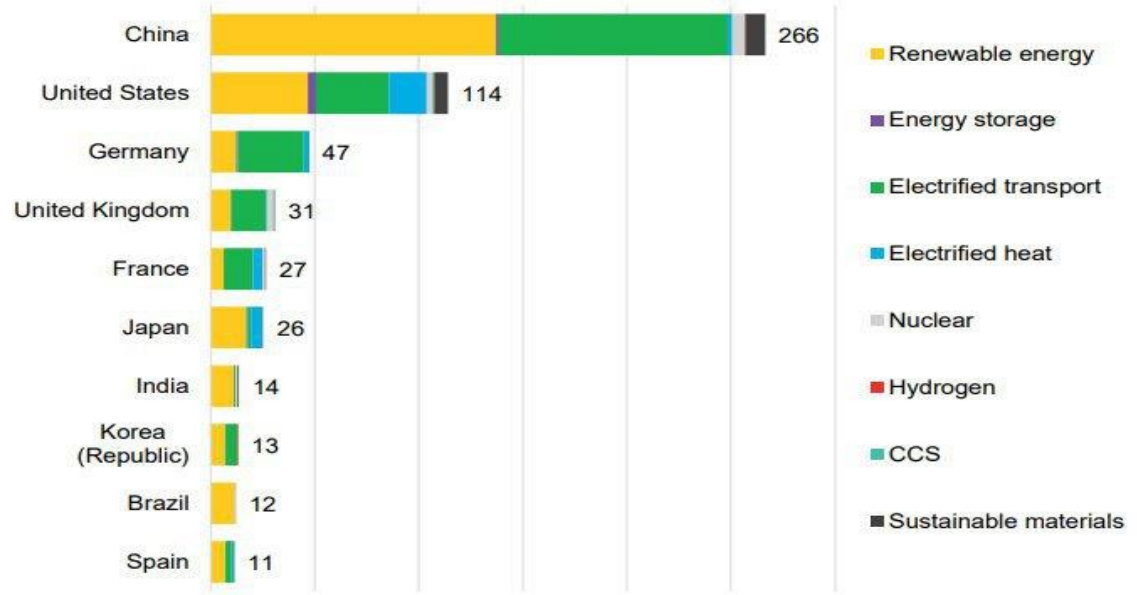

Energetická transformácia

Je nepopierateľné, že svet zápasí s klimatickou zmenou. Prudké otepľovanie planéty, topenie ľadovcov, dvíhanie hladiny morí, vymieranie druhov a prírodné katastrofy sú jasným dôkazom tejto zmeny. Preto sa na klimatickej konferencii usporiadanej OSN minulý rok v Glasgowe viac ako 130 krajín sveta zaviazalo do roku 2050 dosiahnuť nulové emisie CO2.

Dosiahnutie uhlíkovej neutrality bude prínosom pre ľudí aj životné prostredie. Účet za dosiahnutie tohto cieľa však vyžaduje podľa výskumu OSN pre zmenu klímy UNFCCC do polovice storočia investície vo výške 125 biliónov dolárov. Svet sa však k tejto sume približuje len malými krokmi. Minulý rok sa do energetickej transformácie smerom k plneniu klimatických cieľov investovalo 755 miliárd dolárov, čo je o 27 percent viac ako v roku 2020. Top 10 krajín investovalo v tejto oblasti až tri štvrtiny celkového objemu. Lídrom je Čína, ktorá zvýšila investície o 60 % na 266 mld. USD. Druhé sú USA, ktoré vynaložili prostriedky v objeme 114 mld. USD. Do prvej päťky sa dostali európske krajiny Nemecko, Veľká Británia a Francúzsko. Celkovo európske štáty investovali do energetickej transformácie 213 mld. USD.

Graf Top 10 krajín podľa vynaložených prostriedkov do energetickej transformácie v roku 2021 (v miliardách $)

Zdroj: BloombergNEF, Energy Transition Investment Trends 2022

Z vynaložených prostriedkov až 50 % tvorili investície do obnoviteľných zdrojov energie a tretina do elektrifikácie dopravy. Významný objem prostriedkov smeroval ešte aj do čistejšieho vykurovania a jadra.

Zaujímavosti akciového trhu - Svet očami J&T BANKY (jet.sk)

Čínske firmy sa stanú hlavnou obchodnou silou na globálnom trhu s LNG

Štátne spoločnosti Sinopec, Sinochem, či súkromne kontrolované ENN Natural Gas a China Gas začínajú zameriavať svoju pozornosť mimo domáci trh a budujú obchodné tímy od Pekingu cez Singapur až po Londýn. Čínsky tlak na medzinárodný trh s LNG prichádza dve desaťročia po tom, čo došlo k podobnej situácii v obchodovaní s ropou. Firmy z krajiny aktuálne najväčšieho svetového dovozcu LNG budú konkurovať etablovaným hráčom, ako sú Shell, TotalEnergies či Vitol.

Našťastie, koláč, ktorý sa bude deliť, rastie, poznamenáva Reuters. Analytici predpovedajú, že do roku 2027 bude spotový obchod s LNG predstavovať 20 mld. USD, čo je viac ako dvojnásobok jeho hodnoty v roku 2020. V minulom roku čínsky dovoz vzrástol o 18 % na rekordných 79 mil. ton, čím predbehol Japonsko ako najväčšieho svetového odberateľa LNG. Ekonomické zotavenie Číny z pandémie bolo jedným z faktorov, no druhým bola plynovodná reforma, ktorá umožnila viacerým firmám stať sa dovozcami.

Felix Booth, vedúci LNG v spoločnosti Vortexa, načrtol paralelu so spôsobom, akým sa najväčší japonský dovozca LNG, JERA, za posledné desaťročie vyvinul z „veľkého koncového užívateľa na výkonného integrovaného portfóliového hráča“. „Predpokladám, že čínske štátne spoločnosti dosiahnu podobný prechod zrýchleným tempom, umožneným priaznivým trhom pre dlhodobé dodávky flexibilného nákladu a rastom čínskeho dopytu po zemnom plyne,“ povedal Booth. Objem zmlúv podpísaných s dodávateľmi z USA by mala po uspokojení domáceho dopytu ponechať čínskym obchodníkom veľké množstvo LNG na obchodovanie na globálnom trhu.

Koncom minulého roka podpísali čínske firmy kontrakty na viac ako 10 mil. ton LNG ročne s americkým exportérom Cheniere Energy a Venture Global, pričom dodávky sa predĺžili do polovice 40. rokov a zabezpečili flexibilitu v marketingových destináciách pre väčšinu nákupov.

Čínske firmy sa stanú hlavnou obchodnou silou na globálnom trhu s LNG - SLOVGAS

Európske hľadanie ďalších dodávok plynu čelí náročným prekážkam

Tvárou v tvár možnému prerušeniu dodávok ruského plynu sa Európska komisia snaží hľadať alternatívne zdroje dodávok z iných častí sveta. Portál spglobal.com si v tejto súvislosti položil otázku, nakoľko sú šance Európskej únie na zabezpečenie dodatočných dodávok reálne a či jej diplomacia nie je zameraná len na vyslanie signálu do Moskvy.

Komisárka EÚ pre energetiku Kadri Simsonová rokovala vo februári s katarským ministrom energetiky Saadom al-Kaabim, ministrami Južného plynového koridoru v Azerbajdžane a na Energetickej rade USA/EÚ vo Washingtone. Jonathan Stern z Oxfordského inštitútu pre energetické štúdie v tejto súvislosti vyjadril svoje pochybnosti. „Okrem niekoľkých dodatočných miliárd metrov kubických, ktoré by bolo možné dostať od (najmä LNG) exportérov – pravdepodobne len na základe stavu núdze – neexistuje žiadny zásadné množstvo okamžite dostupného plynu, ktoré by mohlo kompenzovať akékoľvek významné prerušenie dodávok ruského plynu,“ povedal pre S&P Global Platts. „Je ťažké uveriť, že európski a americkí politici nechápu, že ak by mal ktorýkoľvek dodávateľ viac plynu na predaj, tak pri súčasných cenách by ho už predával,“ dodal.

Aj katarským minister Kaabi po rozhovoroch so Simsonovou jasne uviedol, že dodatočné dodávky do Európy by mali reťazový efekt inde, pričom uviedol, že Katar považuje zmluvy za „posvätné“. Je preto ťažké si predstaviť, že Katar – najväčší svetový exportér LNG v roku 2021 – by mohol zvážiť porušenie svojich zmluvných záväzkov týkajúcich sa dodávok svojim zákazníkom v Ázii, aby odklonil náklady napríklad do Európy. Katar nechce, aby sa dodatočný LNG zaslaný do Európy, prekladal a posielal na iné trhy. Opätovné zavedenie takzvaných „doložiek o mieste určenia“ do dodávateľských zmlúv by však bolo problematické z hľadiska práva hospodárskej súťaže EÚ. Akékoľvek právne posúdenie nových doložiek o určení bude závisieť od konkrétnych okolností a rozsahu príslušných doložiek.

Napriek všetkému však práve LNG predstavuje pre Európu pravdepodobne jedinú reálnu možnosť dodatočných dodávok. Svoju exportnú kapacitu v roku 2022 rozšíria USA, ktoré by teoreticky mohli

mať viac plynu na dodávku do Európy, ale ceny rozhodnú o tom, či skončí v Európe alebo na ázijskom trhu. V polovici decembra získala európska referenčná TTF cena kontraktu na najbližší mesiac prémiu voči ázijskej JKM, čo v januári pritiahlo veľké objemy LNG do Európy. Situácia sa zmenila po tom, ako 1. februára klesli európske ceny plynu. Ak by sa však ruské toky prerušili, výsledkom by takmer určite bola vyššia európska cena, čo by pravdepodobne znamenalo, že do Európy príde viac nákladov LNG. „Predpokladáme, že ruské toky zostanú relatívne nízke až do spustenia Nord Streamu 2 v októbri, pričom pretrvávajúce napätie na ukrajinskej hranici udrží ceny zvýšené,“

Dodávatelia potrubného plynu

Zdá sa, že ostatní európski dodávatelia plynovodov už dodávajú toľko plynu, koľko sú schopní, pričom nórske dodávky pravidelne v posledných mesiacoch dosahujú kapacitu viac ako 350 miliónov m3/d.

Nórski producenti presmerovali na vývoz aj plyn, ktorý je zvyčajne opätovne vtláčaný do polí pri ťažbe ropy. Severskí výrobcovia preto môžu z krátkodobého hľadiska urobiť len málo pre zvýšenie dodávok do Európy, konštatuje spglobal.com. Európski výrobcovia sa snažili dodávať čo najviac plynu, aby mohli profitovať z vysokých cien. Najväčší producent plynu v EÚ, Holandsko, by tento rok mohlo zo svojho obrovského ložiska Groningen dodávať viac plynu, ako sa pôvodne plánovalo, hoci je to skôr dôsledok oneskorenia v dusíkovej továrni na úpravu vysokokalorického plynu v Zuidbroeku než zmeny politiky. Holandská vláda znížila kvótu pre aktuálny plynárenský rok na 3,9 bcm, ale pre oneskorenie spustenia závodu môže Groningen produkovať až 7,6 bcm. Holandské ministerstvo hospodárstva minulý mesiac uviedlo, že do 1. apríla rozhodne, koľko plynu môže v aktuálnom plynárenskom roku pochádzať z Groningenu, ale vláda trvá na jeho úplnom uzavretí pre riziko zemetrasení spojené s vŕtaním.

https://www.slovgas.sk/aktuality/europske-hladanie-dalsich-dodavok-plynu-celi-narocnym-prekazkam/

Dodávky plynu z Ruska do Európy

Ak by sa dnes zastavili všetky toky ruského plynu do Európy, zásobníky by sa vyprázdnili do 6 týždňov. Hrozba vojenskej eskalácie na Ukrajine zvyšuje tlak na európskom trhu s plynom. Šanca, že by Rusko zámerne znížilo svoj export, je malá. Akékoľvek narušenie dodávok ruského plynu cez plynovody by však mohlo viesť k energetickému chaosu v Európe a preniknúť na globálne trhy s plynom a elektrinou. Rusko podľa nej dodalo v roku 2021 do Európy 168 bcm, čo je pokles oproti 191 bcm v roku 2019, stále to však pokrýva približne tretinu európskeho dopytu. Objemy prepravované do Európy cez Ukrajinu sa od roku 2019 znížili na polovicu, no stále predstavujú 40 bcm ročne – približne 8 % z celkového dopytu. Nord Stream 2, posledný krok v pláne Ruska zvýšiť export do Európy a zároveň obísť Ukrajinu, stále čaká na konečné schválenie zo strany EÚ. Nemecko je najväčším odberateľom ruského plynu (40 bcm), ale Taliansko, Rakúsko a Slovensko sú najviac závislé od tranzitu plynu cez Ukrajinu.

Dovoz LNG sa za posledných pár rokov zdvojnásobil a k európskym dodávkam v roku 2021 prispel 20 percentami, vyčíslili analytici. Globálna kapacita LNG zostane obmedzená až realizácie nových projektov o niekoľko rokov, ale ide o flexibilnú ponuku, ktorá sa môže presúvať tam, kde je dopyt. Objemy LNG do Európy počas 4. štvrťroka prudko vzrástli a v januári dosiahli rekordnú úroveň.

Očakáva sa, že dovoz cez ruské plynovody sa v najbližších mesiacoch zvýši o 20 % nad januárové minimá v súlade s kapacitou rezervovanou na konci roka 2021. „Vyššie objemy sú potrebné nielen na prekonanie tohtoročnej zimy, ale aj na prípravu na budúcu. Zásoby sú už hlboko pod 5-ročným priemerom a v marci budú výrazne pod polovicou „normálneho“ sezónneho minima, upozorňuje poradenská spoločnosť.

Aj v prípade, že ruský potrubný plyn bude na jar a v lete naďalej prúdiť, zima 2022/23 sa začne podobne ako táto – so zásobami na rekordne nízkych úrovniach. To za predpokladu, že už nebude k dispozícii ďalší ruský plyn na export cez Nord Stream 2 alebo iné trasy.

Analytici si nemyslia, že by európske vlády mohli súhlasiť s blokovaním ruského dovozu, a to ani v prípade rozsiahlej invázie na Ukrajinu. „Bolo by nemožné nájsť alternatívne objemy na pokrytie 28 % ročného dopytu. Ak by sa dnes zastavili všetky toky plynu, zásobníky plynu by sa vyprázdnili o 6

týždňov, deštrukcia dopytu by bolo masívna a ak by sa prerušenie dodávok predĺžilo, zásoby plynu by sa cez leto nedali obnoviť," tvrdí poradenská spoločnosť.
„Na budúcu zimu by sme čelili katastrofálnej situácii takmer nulových zásob plynu. Tento scenár podčiarkuje, ako sa Európa stala závislou na ruskom plyne a na kľúčovú úlohu, ktorú musí zohrať diplomacia a obchodná citlivosť, aby sa zabezpečil nepretržitý tok dodávok," hovoria analytici.
Prerušenie dodávok cez Ukrajinu by podľa nich mohlo byť nezamýšľaným dôsledkom v prípade ruskej invázie. Strata objemov prepravovaných cez Ukrajinu mohla byť zvládnuteľnejšia najmä v lete, keď je dopyt nižší, a to v prípade, že by Rusko bolo ochotné presmerovať plyn, aby využilo voľnú kapacitu plynovodu z Bieloruska do Poľska.
Čo sa týka dôsledkov pre globálny trh s plynom silná pozícia Ruska voči európskym zákazníkom nie je úplne taká, ako sa zdá. „Rusko má tiež čo stratiť – v neposlednom rade svoju povesť spoľahlivého dodávateľa plynu – a Nord Streamu 2 hrozí, že sa stane „danajským darom". Ak by sa Európa rozhodla odísť od ruského plynu, bol by to býčí signál pre developerov LNG v USA, Katare a inde.
Po druhé, stúpajúce ceny a neistota v oblasti dodávok vplývajú na dopyt po plyne v Európe a vo svete. Európa by mohla využiť krízu na to, aby ešte viac pretláčala svoje plány na čistú nulu. Dlhodobý rast na globálnom trhu sa týka Ázie, pričom plyn vytláča uhlie, aby sa uspokojil rastúci dopyt po energii a znížili sa emisie. „Vysoké ceny a volatilita tomu vôbec nepomôžu," uzavrel Wood Mackenzie.
https://www.slovgas.sk/analyzy/zastavenie-ruskych-dodavok-plynu-do-europy-by-vyprazdnilo-zasobniky-do-6-tyzdnov-tvrdi-analytici/13.01.2022

IEA/OECD Gas Market Report 1Q2022
Globálna spotreba zemného plynu v roku 2021 vzrástla o 4,6 %. Po silnom raste v prvom polroku 2021 (medziročný nárast o 13 %) európsky dopyt po plyne v 3Q klesol takmer o 5 % v dôsledku rastúcich cien, čo v energetickom sektore viedlo k prechodu z plynu na uhlie. Napriek rekordne vysokým cenám plynu bol európsky dopyt po plyne v 4Q 2021 odolný, pričom počiatočné údaje naznačujú, že spotreba plynu v porovnaní s rokom 2020 stagnovala. Za celý rok 2021 vzrástla spotreba plynu v Európe odhadom o 5,5% (alebo 30 miliárd m3).

Nemecká sieťová agentúra nepočíta so skorým rozhodnutím o certifikácii NS2
Podľa vyjadrení prezidenta Spolkovej sieťovej agentúry (BNetzA) J. Homanna, BNetzA nepočíta so skorým rozhodnutím o certifikácii plynovodu NS2. Aj keď konzorcium NS2 založilo v zmysle nemeckej legislatívy dcérsku spoločnosť na prepravu plynu, ktorá bola medzičasom zapísaná aj do obchodného registra, nevyhnutné kroky pre ukončenie procesu certifikácie naznačujú, že ku konečnému rozhodnutiu nedôjde v priebehu 1. polroka 2022.

Renesancia francúzskej jadrovej energie
Prezident E. Macron plánuje v rámci svojho súčasného mandátu spustiť rozsiahly jadrový program Prezident počas februárovej návštevy JE v Belforte (11.2.) oznámil výstavbu vyše 6 reaktorov, čo je viac než pôvodne oznámený projektový zámer.

Poľská štátna spoločnosť podpísala zmluvu na výstavbu jadrových reaktorov
Jadrová energia sa v PL stáva realitou. Poľský štátny výrobca medi a striebra KGHM podpísal dohodu s americkou firmou NuScale o začatí prác na implementácii malých modulárnych reaktorov (SMR) v PL do roku 2029. Spočiatku sa majú postaviť štyri reaktory, no napokon sa plánuje až 12 reaktorov, každý s výkonom 77 MW.

Poľský energetický koncern Orlen investuje do vodíka 1,6 mld. EUR
Do roku 2030 chce koncern spustiť viac ako 100 vodíkových čerpacích staníc spolu s potrebnou logistikou v strednej Európe. Takmer polovica vyrobeného vodíka bude nízko emisná. Spoločnosť

plánuje vybudovať 10 vodíkových uzlov najmä v PL a CZ. Vodíková stratégia definuje ciele spoločnosti v oblastiach: mobilita, rafinéria a petrochémia, výskum, vývoj a inovácie, priemysel a energetika.

Únia chce do podpory mikročipov presmerovať 43 miliárd eur

Podiel EÚ na výrobe mikročipov klesol pod desať percent – v 90. rokoch bol 40-percentný, začiatkom storočia takmer 25-percentný. V roku 2020 dokázala prilákať len tri percentá globálnych investícií do výrobných kapacít. Ich nedostatok ohrozuje viacero kľúčových sektorov európskej ekonomiky.

EÚ sa teraz snaží posilniť domáce výrobné kapacity. Rokovania s globálnymi výrobcami priniesli prvé výsledky. Stavbu veľkých fabrík ohlásil Intel, diskusie pokročili aj s ázijskými výrobcami. Začiatkom týždňa zverejnila Komisia Európsky akt o čipoch (EU Chip Act) – súbor opatrení na podporu výskumu a výroby polovodičových mikročipov v Európe. Do roku 2030 má Únia získať 20-percentný podiel na globálnom trhu.

Čo pripravuje Komisia

Výskum a aplikácie: Jedným z hlavných cieľov je zrýchliť proces medzi výskumom, v ktorom má Európa stále silné pozície, a výrobou. Prioritou je nová generácia mikročipov s veľkosťou medzi 3 až 2 nm a menej, technológie energeticky efektívnych procesorov, 3D integrácie AI, či superpočítačov. Reforma postupov certifikácie má zabezpečiť energeticky účinné a dôveryhodné čipy.

Pravidlá štátnej pomoci: Komisia uvoľní pravidlá štátnej pomoci pre niektoré druhy investícií. Podmienkou je, aby šlo o „cielenú“ a „proporčnú“ pomoc pre zariadenia, ktoré budú „prvé svojho druhu“ a prinesú výhody celej EÚ, nie len konkrétnej krajine.

Investičné prostredie: EÚ chce zlepšiť prístup startupov a malých a stredných firiem ku kapitálovému investovaniu. Pomôcť im má aj lepší prístup k testovacím a demonštračným zariadeniam.

Krízový manažment: Výbor zložený zo zástupcov eurokomisie, národných vlád a výrobcov má zlepšiť koordináciu a monitoring trhu s polovodičmi. Cieľom je včas identifikovať hroziace nedostatky a výpadky, minimalizovať ich vplyv na podniky.

Kto to zaplatí

Komisia chce do sektora presmerovať viac ako 43 miliárd eur do roku 2030. Jedenásť miliárd príde z existujúcich nástrojov, ako je výskumný program Horizont Európa, alebo peniaze z fondu obnovy.

V čom môže byť problém

Prvým problémom je čas. Spustenie veľkej fabriky na mikročipy môže trvať štyri roky. To je, v takomto dynamickom sektore, dlhý čas. Dovtedy môžu zvyšovať výrobné kapacity aj producenti mimo EÚ a presmerovať ich na európsky trh. Hoci dopyt po mikročipoch stále rastie, o pár rokov ho už môže ponuka predbehnúť. Európske továrne by tak mohli čeliť konkurencii lacnejších mikročipov z Ázie.

Európa chce investovať do výskumu a aplikácie novej generácie mikročipov. No vývoj sa nezastaví ani inde vo svete. Spojené štáty schválili na podporu domáceho vývoja a produkcie balík grantov a subvencií v hodnote 45,5 mld. eur. Minulý rok prijala Južná Kórea desaťročný plán s investíciami 395 mld. eur. Majú prísť od súkromných firiem, výmenou za daňové úľavy.

Štandardnou otázkou akýchkoľvek európskych investičných plánov je, kto z nich koľko získa. V tomto prípade majú lepšiu pozíciu veľké, výkonné európske ekonomiky. Vďaka uvoľneniu pravidiel štátnej pomoci môžu naliať do sektora viac národných peňazí, väčšinou sú tiež úspešnejšie v čerpaní peňazí zo

spoločných európskych programov, ako Horizont. Pri plánoch na stavbu polovodičových superfabrík sa najčastejšie spomínajú Nemecko, Francúzsko a Taliansko.
Treťou otázkou je medzinárodná spolupráca. Úplná autonómia EÚ vo vývoji a výrobe polovodičov je ťažko dosiahnuteľná. Mohla by stáť až bilión eur – cca dvadsaťkrát viac než koľko Únia plánuje investovať. Európsky akt predpokladá posilnenie kooperácie s Japonskom či Spojenými štátmi. Tieto krajiny však súťažia o rovnaké investície, ako EÚ.
https://euractiv.sk/section/digitalizacia/news/unia-chce-do-podpory-mikrocipov-presmerovat-43-miliard-eur/

Automobilový priemysel znepokojuje pomalé rozširovanie e-nabíjacích staníc
Podľa nemeckého Zväzu automobilového priemyslu (VDA) Nemecko zaostalo za svojimi cieľmi v oblasti rozširovania infraštruktúry pre elektromobily a pravdepodobne nesplní svoj cieľ v oblasti e-mobility do roku 2030. Ambiciózny cieľ bol kľúčovou súčasťou koaličnej dohody stanovenej novou nemeckou vládou koncom roka 2021. Súčasťou vízie je, že do roku 2030 bude po nemeckých cestách jazdiť 15 miliónov elektrických áut, keďže EÚ plánuje zakázať predaj vozidlá so spaľovacím motorom od roku 2035. Problémom je, že realita nezodpovedá cieľom stanoveným vládou. VDA varovala, že namiesto inštalácie 2 000 nabíjacích staníc pre elektrické autá týždenne – čo je množstvo potrebné na splnenie cieľa do roku 2030 – Nemecko spravuje iba 250.
Ak si Nemecko udrží súčasné skromné tempo, v roku 2030 bude mať približne 160 000 nabíjacích miest, čo nie je ani šestina z plánovaného 1 milióna. Podľa prezidentky VDA Hildegard Müllerovej je cieľ dodať 15 miliónov elektrických áut reálny, pretože „automobilový priemysel dokáže vyrábať autá“, hoci v konečnom dôsledku ich využitie závisí od nabíjacej infraštruktúry.
VDA však má obavy aj z elektriny a jej pôvodu. „Iba ak sú e-autá poháňané 100 % ekologickou elektrinou, prispievajú ku klimaticky neutrálnej mobilite,“ vysvetľuje Müller. Širšia dynamika EÚ by sa mohla ukázať ako problematická. Napriek alarmu zo strany VDA sa Nemecku darí lepšie, pokiaľ ide o rozširovanie európskej infraštruktúry elektronického nabíjania. Minulý rok Európsky dvor audítorov varoval, že rozširovanie nabíjacej infraštruktúry neprebieha v celom bloku dostatočne rýchlo. Pre Nemcov, ktorí chcú ísť na dovolenku po Európe autom, je nabíjacia infraštruktúra v Rakúsku kritická. „Infraštruktúra nabíjania ešte nebude v tomto bode [2030] celoštátne dostupná,“ povedal v decembri Christian Pesau, vedúci pracovnej skupiny rakúskych dovozcov áut. Nemecko, Francúzsko a Holandsko tvoria spolu 70 % nabíjacích staníc, aj keď tieto tri krajiny majú len tretinu obyvateľov EÚ. V iných častiach Európy, najmä smerom na východ, sú nabíjacie stanice ešte väčším problémom. V konečnom dôsledku to ohrozuje prijatie novej formy mobility. Elektromobil, ktorý sa dá bez problémov používať v Nemecku, no v iných krajinách EÚ, ako je Česká republika alebo Taliansko, je takmer nepoužiteľný, si len ťažko získa bežné prijatie.
EÚ dúfa, že bude mať riešenie s AFIR („nariadenie o infraštruktúre pre alternatívne palivá“), ktoré v súčasnosti čaká na európsky legislatívny proces. Cieľom balíka je, aby boli nabíjacie stanice pozdĺž európskych dopravných trás povinné pre krajiny EÚ. V súčasnosti sa Komisia snaží zaviesť povinné nabíjacie stanice pre osobné autá každých 60 kilometrov a úžitkové vozidlá každých 150 kilometrov. VDA neverí, že špecifikácie EÚ sú v tejto oblasti skutočne dostatočné, namiesto 60 kilometrov požaduje VDA nabíjacie stanice každých 40 kilometrov pre osobné autá a 100 kilometrov pre úžitkové vozidlá.
Automotive industry sounds alarm over expansion of e-charging stations – EURACTIV.com

Horizon Europe - Švajčiarsko a Veľká Británia budujú spojenectvo
CH podporované UK sa snaží vyvinúť tlak na EÚ prostredníctvom iniciatívy 250 vedcov z 18 členských krajín EÚ, UK a USA. CH bolo po unilaterálnom rozhodnutí nepokračovať v dialógu o inštitucionálnej dohode, preklasifikované z asociovanej krajiny na tretiu krajinu v rámci Horizon Europe. Univerzity najviac „trpia“ stratou partnerstva, reputácie a prístupu k financovaniu, ktoré sa CH vláda snaží vykryť aspoň na čiastočné zmiernenie negatívnych dopadov. *Der Bund, 9.2. 2022*

Prezident Biden avizuje ďalšie plány na posilnenie infraštruktúry pre elektrické vozidlá
Pri príležitosti ohlásenia výstavby fabriky na výrobu dobíjacích staníc pre EV austrálskou firmou Tritium vyzdvihol jej prínos na lokálnu zamestnanosť (vyše 500 prac. miest), udržateľný rast a vyššiu konkurencieschopnosť voči CN v tejto oblasti. Tritium plánuje vyrábať 30 tis. nabíjacích zariadení ročne. Na umiestnenie staníc v USA plánuje administratíva vyčleniť 5 mld. USD.

Nissan ukončí vývoj benzínových motorov pre európsky trh
Ide o dôsledok prísnejších emisných štandardov, ktoré spôsobili preorientovanie automobilového priemyslu smerom k elektromobilom. Nissan plánuje dosiahnuť, aby v r. 2030 boli všetky jeho vozidlá predávané na európskom trhu elektrické. *Kyodo News*

Tesla v súvislosti s pripravovaným vstupom na indický trh, vyjednáva s indickými orgánmi o znížení importného cla na autá. Súčasná sadzba cla na import áut je v Indii 100% deklarovanej hodnoty vozidla. *The Financial Express*

Kórejskí výrobcovia čipov plánujú zvýšiť svoje domáce investície v roku 2022 na viac ako 47,36 mld. USD.
KR asociácia polovodičového priemyslu na základe prieskumu medzi svojimi členmi, vrátane spoločností Samsung Electronics a SK Hynix, informovala o predpokladanom 10% medziročnom náraste domácich investícií. V roku 2022 plánuje zvýšiť svoje domáce investície na viac ako 47 mld. USD. Vláda súčasne zvýši počet vysokoškolských študentov polovodičových odborov (700 ročne) a zavedie nové vzdelávacie programy na výchovu 1 200 odborníkov ročne v tejto oblasti.
Zdroj: The Korea Times

Česká ekonomika medzi top10 najvyspelejšími ekonomikami v EU
Analytici Českej sporiteľne a Európy v dátach porovnali jednotlivé ekonomiky v EU na základe 10 kritérií a zostavili Index prosperity, ktorý vedie SE pred DE a DK. CZ v ňom figuruje najvyššie z V4, na 9.priečke, naopak SK stratilo dynamiku konvergencie a umiestnilo sa najslabšie z krajín V4, na 21. mieste.
ČNB podľa očakávania zvýšila úrokovú sadzbu z 3,75% na 4,50%
Za štvrtkovým rozhodnutím Bankovej rady ČNB je snaha tlmiť inflačné tlaky v ekonomike. Úroková sadzba dosiahla najvyššiu úroveň od r. 2002. CZK reagovala ďalším posilňovaním a voči EUR sa obchodovala najvyššie za ostatných 11 rokov.
Mimoriadna valorizácia dôchodkov v dôsledku vysokej miery inflácie
MPSV pripravilo na rokovanie vlády návrh zvýšenia dôchodkov v mimoriadnom termíne (od 6/2022) v priemere o 1017 CZK (+42 EUR). Ide historicky o najvyššiu valorizáciu dôchodkov v absolútnom vyjadrení. Priemerný dôchodok v CZ je na úrovni 16 274 CZK (666 EUR), plošné zvýšenie dôchodkov o 8,2% zaťaží výdavkovú stranu štátneho rozpočtu celkovou sumou cca 20 mld. CZK (819 mil. EUR).
Spotrebiteľské ceny v 1/2022 medziročne vzrástli o 9,9%

Miera inflácie tak dosiahla najvyššiu úroveň od 7/1998. Priemernú infláciu pre r.2022 odhaduje MF ČR na 8,5%.

Brnenská firma SAB Aerospace v tendri ESA vyhrala zákazku na výrobu príslušenstva pre nosné rakety. V rámci snahy EU o posilnenie strategickej autonómie v kozmickom priemysle bude vývoj tohto komponentu prebiehať práve v CZ. SAB Aerospace má za 3 mil. EUR (cca 73 mil. CZK) vyvinúť novú generáciu tzv. oddeľovača družice od nosnej rakety, ktorá by mala byť min. o 2/3 lacnejšia než u konkurencie z US.

Premiéri CZ a PL podpísali 3.2. v Prahe dohodu ohľadom ťažby v hnedouhoľnej bani Turów

Výška finančnej kompenzácie bola dohodnutá na úrovni 45 mil. EUR a CZ súhlasilo aj s 5 ročným trvaním súdneho dohľadu. PL sa zaviazalo k dostavbe protihlukových bariér a podzemnej steny pre zabránenie úniku podzemných vôd v zmysle požiadaviek českej strany. CZ bezprostredne po získaní dohodnutej finančnej kompenzácie od PL stiahne žalobu voči PL na SD EÚ. Spor o Turów zaťažoval vzťahy 6 rokov.

Poľsko buduje koalíciu krajín, ktoré budú odolávať častiam rozsiahleho klimatického a energetického balíka EÚ „Fit for 55“

Ako uviedol hovorca vlády „Fit for 55“ je ambiciózny balík politík v oblasti klímy a energetiky, ktorého cieľom je znížiť do roku 2030 emisie skleníkových plynov o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990, čo si vyžaduje investície vo výške 500 mld. EUR ročne. Balík EÚ je stále „predmetom masívnych rokovaní“, pretože „niektoré členské krajiny chcú znížiť emisie v poľnohospodárstve, zatiaľ čo iné hovoria o fosílnych palivách, doprave, bývaní alebo tepelnom inžinierstve." PPV PL Jacek Sasin v parlamente povedal, že Varšava „prijme všetky možné opatrenia v Bruseli a aj na domácej pôde, aby ochránila Poliakov pred účinkami chybnej politiky, ktorú ponúka Európska komisia“.

Rast HDP 5,7 % v roku 2021 je najväčším od roku 2007

Ide o najvyšší nárast za posledných 14 rokov - počas pandémie v roku 2020 HDP klesol o 2,5 %, v roku 2021 sa zvýšil o 5,7 %. Výrazné zrýchlenie ekonomického rastu na konci roku 2021 znamená, že aj rok 2022 má šancu byť lepší a vzhľadom na úspešný 4Q 2021 sa môže rast HDP v roku 2022 blížiť k 5 %.

Inflácia v januári 9,2 %

Guvernér Poľskej národnej banky (NBP) uviedol, že v roku 2022 sa očakáva priemerná inflácia v krajine na úrovni 7,6 %. V snahe stlmiť prudko rastúce spotrebiteľské ceny NBP zvýšila úrokové sadzby na 2,75 % z 2,25 % (január). Inflácia dosiahla v decembri medziročne 8,6 % a NBP očakáva, že v roku 2022 inflácia bude v priemere 7,6 %.

Oznámenie EK o stiahnutí 15 mil. eur z EÚ fondov

Poľská vláda reaguje na oznámenie o stiahnutí 15 mil. eur z EÚ fondov Poľsku za neplatenie penále za Turów: „Využijeme všetky dostupné právne prostriedky na odvolanie“. Podľa hovorcu vlády PL P. Mullera „je povinnosťou vlády zaistiť energetickú bezpečnosť krajiny a stabilitu zamestnanosti v energetickom sektore - obzvlášť v kontexte súčasných geopolitických hrozieb zo strany RU“. Muller tiež dodal, že „rozhodnutia SD EÚ nemajú právny základ, sú v rozpore so zmluvami EÚ a porušujú zmluvné záruky energetickej bezpečnosti“.

Nárast poľských dopravných spoločností registrovaných v Nemecku

Počet dopravných spoločností, ktoré zakladajú firmy v DE a presúvajú tam aktivity rastie. Podnecuje ich k tomu balík mobility EÚ a nariadenie Poľská dohoda. Počet PL podnikateľov v DE sa od roku 2020 zvýšil o niekoľko stoviek.

Viac ako 2 milióny Poliakov na minimálnej mzde

2,2 milióna Poliakov zarába 668 EUR brutto (511 EUR netto). Počas dvoch rokov pandémie (koniec 2019 až 2021) sa počet ľudí zarábajúcich minimálnu mzdu zvýšil z 1,48 milióna o 715-tisíc. Od roku 2015 do roku 2022 vzrástla minimálna mzda až o 72 %.

Maďarsko – poľská finančná dohoda

Centrum pre riadenie štátneho dlhu oznámilo uzavretie rámcovej dohody o spolupráci pri vkladových a úverových transakciách so Štátnou pokladnicou Poľska. Dokument podpísali ministri financií HU a PL. Oznámenie bolo zverejnené deň po tom, ako Súdny dvor EÚ zamietol žaloby HU a PL vo veci nariadenia o kondicionalite.

Rast HDP Maďarska za r. 2021 na úrovni 7,1%

V porovnaní s predchádzajúcim štvrťrokom rast HU ekonomiky v poslednom štvrťroku 2021 dosiahol 2,1 %. Podľa odhadov medziročný rast HDP za rok 2021 tak bude na úrovni 7,1% oproti očakávaným 5,9%.

Pokračovanie rastu inflácie. Namiesto očakávanej stagnácie inflácia v 1/2022 naďalej rástla z úrovne 7,4 % (11-12/2021) na 7,9%, čo predstavuje 15 ročné maximum.

Maďarská vláda v roku 2021 85-krát zmenila schválený štátny rozpočet

Vláda jednoduchým uzneseniami v roku 2021 celkovo 85-krát zmenila vo výdavkovej časti štátny rozpočet. Celkovo išlo o 3354 mld. HUF (9,3 mld. €) z 25 052 mld. HUF (cca 70 mld. €).

Nízky prebytok zahraničného obchodu HU

Saldo zahraničného obchodu HU za rok 2021 skončilo s plusom 2,39 mld. €. Ide o najnižší prebytok za posledných 13 rokov, pričom v r. 2020 prebytok predstavoval 5,8 mld. €. a v r. 2019 to bolo 4,3 mld. €.

Predĺženie platnosti rozhodnutia o stanovení hornej hranice ceny benzínu a nafty

Vláda HU predĺžila platnosť rozhodnutia o stanovení hornej hranice ceny 95-oktánového benzínu a dieselového paliva, ktorá do 15.5. bude 480 HUF/l (cca 1,3 €/l). Nariadenie vstúpilo do platnosti 15.11. 2021. Niektoré čerpacie stanice začali obmedzovať množstvo, ktoré môžu vodiči natankovať resp. avizovali ukončenie činnosti kvôli vznikajúcimi stratám.

Ministerstvo financií: HDP tento rok porastie asi o 3,5 %. Aké sú prognózy inflácie?

V roku 2023 Slovensku zrejme porastie hrubý domáci produkt (HDP) o 5,3 %. Informoval o tom štátny tajomník MF SR Marcel Klimek na spoločnej tlačovej konferencii s predstaviteľmi Inštitútu finančnej politiky (IFP) o novej makroekonomickej prognóze inštitútu. Šéf inštitútu Juraj Valachy dodal, že rast HDP sa očakáva aj v tomto roku, a to o 3,5 %. Analytici tiež očakávajú prudký nárast inflácie v tomto roku. Štátny tajomník vyzdvihol, že prognóza IFP na roky 2021 až 2025 počíta s tým, že variant omikron už nezavrie ekonomiku.

Analytici IFP očakávajú síce na tento rok rast reálneho HDP o 3,5 %, upozorňujú však, že výkon ekonomiky bude mať ešte stále rezervu. Na jednej strane ekonomike pridajú na výkone investície z plánu obnovy, môžu ju však utlmiť pandémia, inflácia a problémy s dodávkami v priemyselnej produkcii. Optimistickejší sú pri vyhliadkach na rok 2023, očakávajú 5,3-percentný rast HDP, a to najmä vďaka dočerpaniu eurofondov. Po prekonaní vlny omikron očakávajú aj plnú obnovu tvorby pracovných miest a investícií, ktoré sa pre neistotu odkladali. Problémy by už nemali byť ani s priemyselnou výrobou.

„Ekonomika sa začne mierne prehrievať a tlmiť ju bude predpokladaná konsolidácia verejných financií.“. V rokoch 2024 a 2025 analytici očakávajú, že sa zvoľní výkon ekonomiky tesne pod dve percentá, keď sa čerpanie eurofondov vráti na štandardné úrovne.

Aké sú prognózy pre infláciu a mzdy?
Varovný prst však analytici IFP dvíhajú pri inflácii, ktorá tento rok zrejme prudko vyskočí. V priemere za rok 2022 by mohla stúpnuť o šesť percent. Dôvod vidia najmä v zdražovaní energií. Rast cien sa bude ďalej podľa analytikov v roku 2023 blížiť k piatim percentám.
Štátny tajomník Klimek z prognózy vyzdvihol porovnanie inflácie a nominálnych miezd. IFP totiž očakáva tohtoročnú infláciu na úrovni zhruba šiestich percent a rast nominálnych miezd o približne 6,7 %. Rast reálnych miezd vyčíslili účastníci na 0,6 %. Životná úroveň preto podľa štátneho tajomníka nepoklesne, neplatí to však pre všetky segmenty.
Valachy sa dotkol aj vývoja zamestnanosti. „Očakávame, že ekonomický rast sa, logicky, premietne do rastu zamestnanosti. Tento rok by to mali byť 0,7 %, budúci až 1,4 %," vyčíslil šéf analytikov.
V najbližších troch rokoch by podľa prognózy mohlo na Slovensku pribudnúť 63-tisíc nových pracovných miest, čím by sa krajina dostala na úroveň spred krízy. Nové miesta by sa mohli vytvoriť najmä v službách.
Ministerstvo financií: HDP tento rok porastie asi o 3,5 %. Aké sú prognózy inflácie? - Forbes

Slovenská developerská spoločnosť Corwin a. s. pripravuje v Ľubľane ďalšie dva projekty
Na dvoch pozemkoch v celkovej rozlohe 23 tis. m2 chce vybudovať obchodné centrum, kancelársku budovu a rezidenčný objekt (výstavba by sa mala začať v r. 2024). Popri už budovaní polyfunkčno-rezidenčného objektu a kancelárskej budovy (začiatok výstavy na konci r. 2020) pôjde už o 4. projekt realizovaný v Slovinsku.

Slovenský metalurgický podnik Gevorkyan mieri na pražskú burzu
Peniaze od českých investorov chce použiť na rozšírenie výrobnej kapacity a na nákup robotov/strojov. Medzičasom Gevorkyan otvoril pobočku a R&D kanceláriu vo Viedni.